

La vitalitat

Josep Pla és una història literària que no s'acaba mai. He llegit el treball del periodista Xavier Febrés, que és una bona síntesi de tot el que sabem sobre el periodista Josep Pla en aquest moment de la història de la cultura literària. No és una biografia prolixa, cerca un certa brevetat sintètica. El volum assaja un equilibri entre el gavadal de dades sorprenent que ha suscitat l'escriptor de Palafrugell i les interpretacions imprescindibles en un estudi que relliga la seua biografia, la seua concepció de la literatura, la política en temps de República i postguerra (de la Guerra Civil no en va escriure mai) d'una manera ben ordenada. Pels que hem anat llegint Pla, és una bella revisitació del mite literari que anomenem Josep Pla, sense ometre res. En dic mite perquè és un personatge cultural que sobrepassa literatura i periodisme. Com a exemple, els diré que certes expressions seues han passat a la cultura popular com ara allò de "la vida és ondulant", que Febrés matisa, o allò que "la cuina és paisatge posat a la cassola", que és una cita apòcrifa. En la pràctica entra de ple en els debats del segle XX: com ara el per què va col·laborar amb Francesc Cambó, i com aquesta col·laboració va enverinar la seua valoració i el seu reconeixement. El periodista que busca un mecenes, un

↓
**ENTRA DE PLE EN ELS DEBATS
 EL PERQUÈ VA COL·LABORAR
 AMB CAMBÓ I COM AIXÒ VA
 ENVERINAR EL SEU RECONeixEMENT**

patró. Aquest és un dels eixos del llibre. És el que Febrés en diu el gran error de Francesc Cambó. L'altre és aquesta obstinació d'escriure en català contra tota adversitat, contra tot un règim que ho prohibia, contra la indiferència general.

Potser per entendre millor Josep Pla cal comprendre que ell ingressa en el periodisme escrit a primeries dels anys vint quan els diaris eren molt llegits. Tota l'obra literària de

Pla ve dels articles. La peça literària bàsica de l'obra de Pla són els articles. Xavier Febrés ho demostra i ho exposa amb un punt d'humor amb les múltiples reedicions en editorials i títols diferents. Podríem escriure amb una mica de sornegueria que és "la literatura del reaprofitament".

Hi ha altres polèmiques: la més nova és el que Febrés en diu el "potineig" de l'*Obra Completa* editada per Vergés a Editorial Destino, la dels toms vermells, que passa erròniament per ser l'obra canònica de Pla. La polèmica està ben explicada, ben desgranaada i al lector encuriósit només li apunto l'evidència que aquells llibres eren una vasta operació literària i comercial de gran abast, un deliri grafòman, amb volums que foren engiponats per l'editor, i en conjunt, una obra desorientadora perquè aplega volums venerables –una desena diuen els entesos– i altres il·legibles.

El retret més objectiu que se li fa és que no esmenta mai on foren publicats els textos per primera vegada. És clar que això són collonades pròpies de filòlegs i no pas de lectors, que és el que cercaven Vergés i Josep Pla.